

128162 - Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in: "Biliniz ki bana, Kur'an ve onun benzeri verildi." Sözü ne anlama gelmektedir?

Soru

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in: "Biliniz ki bana, Kur'an ve onun benzeri verildi." Sözü'nün anlamı nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

"Bu hadis, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olarak gelen sahih hadislerdendir.

Hadiste geçen ... وَمِثْلَهُ مَعَهُ ... anlamı: Yani Allah Teâlâ, O'na Kur'an'dan başka bir vahiy vermiştir ki, o da Kur'an'ı tefsir eden ve anlamını açıklayan sünnettir.

[وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ] [سورة النحل من الآية: 44 ...]

"(Ey elçi!) Sana da Zikri (Kur'an'ı) indirdik ki insanlara kendileri için indirileni açıklayasın, ta ki düşünüp öğüt alsınlar."[\[1\]](#)

Dolayısıyla Allah Teâlâ O'na Kur'an'ı vahyettiği gibi, sünneti de vahyetmiştir. Sünnet; namaz, zekât, oruç, hac, dîn ve dünya işleri gibi konularla ilgili olarak Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olan hadislerdir. Buna göre sünnet; Allah Teâlâ'nın, risâleti kemâle erdirmek ve tebliği tamamlamak için Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e vahyettiği ikinci vahiydir.

Sünnet; Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, söz, fiil ve takriri (onayı) ile ümmetine açıkladığı hadisleridir.

Örneğin şu sözlerinde olduğu gibi:

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، فَهَاجَرَتْهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى دُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَتَزَوَّجُهَا، فَهَاجَرَتْهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ [متفق عليه]

"Ameller, ancak niyetlere göre geçerlilik kazanır. Herkes ancak (ameliyle) niyet ettiğinin karşılığını alır. Kimin hicreti, (niyet ve kasıt olarak) Allah ve elçisi için ise, onun hicreti (sevap ve ecir olarak) Allah ve elçisi içindir. Kimin de hicreti dünyadan bir menfaat elde etmek ya da bir kadınla evlenmek için ise, onun da hicreti, hicret ettiği gâye içindir." [2]

[لَا يَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاةَ أَحَدِكُمْ إِذَا أَحْدَثَ حَتَّى يَتَوَضَّأَ]. [رواه البخاري]

"Biriniz (önden ve arkadan çıkan şeyler gibi, abdesti bozan şeylerle) abdesti bozulunca, abdest almadıkça, Allah onun namazını kabul etmez." [3]

[لَا تُقْبَلُ صَلَاةٌ بِغَيْرِ طُهُورٍ وَلَا صَدَقَةٌ مِنْ غُلُولٍ.] [رواه مسلم]

"Abdestsiz namaz ve (savaşta elde edilen) ganîmetten çalınan maldan verilen sadaka kabul olunmaz." [4]

[الصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ، وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ، كَفَّارَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ، مَا لَمْ تُغَشَّ الْكَبَائِرُ]. [رواه مسلم]

"Büyük günahlar işlemeyi kasdetmediği sürece, beş vakit namazlar ile Cuma namazı, öteki Cuma'ya kadar arada işlenen (küçük) günahlara keffârettir." [5]

Bunun gibi kulların ihtiyaç duydukları her konuda ve Allah -azze ve celle-'nin kitabı Kur'an-ı Kerim'in tefsiri hakkında daha nice sahih hadisler vardır. -Allah'ın salât ve selâmı, O'nun üzerine olsun-.

Bu vahiy (yani sünnet); Allah Teâlâ'nın kendisine vahyettiği, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in de onu ümmetine haber verip beyan ettiği bir vahiydir. Dolayısıyla sünnet;anlam olarak Allah Teâlâ'dan bir vahiydir. Fakat Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sözüdür.

Nitekim yukarıda geçen şu hadiste olduğu gibi:

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، فَهَاجَرَتْهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ

[إِلَى دُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةً يَتَزَوَّجُهَا، فَهَجَرْتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ [متفق عليه]

"Ameller, ancak niyetlere göre geçerlilik kazanır. Herkes ancak (ameliyle) niyet ettiğinin karşılığını alır. Kimin hicreti, (niyet ve kasıt olarak) Allah ve elçisi için ise, onun hicreti (sevap ve ecir olarak) Allah ve elçisi içindir. Kimin de hicreti dünyadan bir menfaat elde etmek ya da bir kadınla evlenmek için ise, onun da hicreti, hicret ettiği gâye içindir." [6]

الْبَيْعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا، فَإِنْ صَدَقَا وَبَيْنَا بُورِكَ لَهُمَا فِي بَيْعِهِمَا، وَإِنْ كَتَمَا وَكَذَبَا مُحِقَتْ بَرَكَةُ بَيْعِهِمَا. [رواه البخاري ومسلم]

"Satıcı ile alıcı birbirlerinden ayrılmadıkları sürece (yaptıkları alışveriş işlemini bozmakta) muhayyerdirler. Eğer onlar doğru söyler ve (gerekli) açıklamalarda bulunurlarsa, alışverişleri bereketlendirilir. Eğer yalan söyler ve (eşya ile paranın kusurları gibi, açıklanması gereken şeyleri) gizlerlerse, alışverişlerinin bereketi yok edilir." [7]

Yine, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Rabbi -azze ve celle-'den rivâyet ettiği Kudsî hadisler de O'na verilen ikinci vahyin kapsamına girer. Dolayısıyla Kudsî hadisler de bir vahiydir ve Allah Teâlâ'nın sözlerindendir. Fakat Kudsî hadisler, Kur'an hükmünde değildir.

Kudsî hadise örnek, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, Rabbi -azze ve celle-'den rivâyet ettiği şu hadistir:

يَا عِبَادِي! إِنِّي حَرَمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي، وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا، فَلَا تَظَالَمُوا، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ ضَالٌّ إِلَّا مَنْ هَدَيْتُهُ، فَاسْتَهِدُونِي أَهْدِكُمْ، يَا عِبَادِي! كُلُّكُمْ جَائِعٌ إِلَّا مَنْ أَطْعَمْتُهُ، فَاسْتَطْعِمُونِي أَطْعِمَكُمْ، يَا عِبَادِي! كُلُّكُمْ عَارٍ إِلَّا مَنْ كَسَوْتُهُ، فَاسْتَكْسُونِي أَكْسِكُمْ، يَا عِبَادِي! إِنَّكُمْ تُخْطِئُونَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَأَنَا أَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا، فَاسْتَغْفِرُونِي أَغْفِرْ لَكُمْ، يَا عِبَادِي! إِنَّكُمْ لَنْ تَبْلُغُوا ضَرِّي فَتَضُرُّونِي وَلَنْ تَبْلُغُوا نَفْعِي، فَتَنْفَعُونِي، يَا عِبَادِي! لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِنَّتُمْ كَانُوا عَلَى أَتَقَى قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مَا زَادَ ذَلِكَ فِي مُلْكِي شَيْئًا، يَا عِبَادِي! لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِنَّتُمْ كَانُوا عَلَى أَفْجَرِ قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ، مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِنْ مُلْكِي شَيْئًا، يَا عِبَادِي! لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِنَّتُمْ قَامُوا فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ فَسَأَلُونِي فَأَعْطَيْتُ كُلَّ إِنْسَانٍ مَسْأَلَتَهُ، مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِمَّا عِنْدِي إِلَّا كَمَا يَنْقُصُ الْمَخِيطُ إِذَا أُدْخِلَ الْبَحْرَ، يَا عِبَادِي! إِنَّمَا هِيَ أَعْمَالُكُمْ أَحْصِيهَا لَكُمْ، ثُمَّ أَوْفِيكُمْ بِهَا، فَمَنْ وَجَدَ خَيْرًا، فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ، وَمَنْ وَجَدَ غَيْرَ ذَلِكَ، فَلَا يُلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ. [رواه مسلم]

"Ey kullarım! Ben nefsimi zulmü haram ettim, onu sizin aranızda da haram kıldım. Öyleyse

birbirinize zulmetmeyin.

Ey kullarım! Hidâyet verdiklerim dışında hepiniz (doğru yoldan) sapmışlarsınız. Öyleyse benden hidâyet isteyin ki size hidâyet edeyim!

Ey kullarım! Benim yedirdiklerim dışında hepiniz açlarsınız. Öyleyse benden yiyecek isteyin ki size yiyecek vereyim!

Ey kullarım! Benim giydirdiklerim dışında hepiniz çıplaklarsınız! Öyleyse benden giyinme talep edin ki sizi giydireyim!

Ey kullarım! Siz gece ve gündüz günah işliyorsunuz. Ben ise bütün günahları affediyorum. Öyleyse benden mağfiret isteyin ki sizi bağışlayayım.

Ey kullarım! Bana zarar verme mevkiine ulaşamazsınız ki bana zarar veresiniz! Bana fayda sağlama mertebesine de ulaşamazsınız ki bana menfaat sağlayasınız.

Ey kullarım! Eğer sizin öncekileriniz ve sonrakileriniz; insanların ve cinleriniz hepsi de sizden en muttaki bir insanın kalbi üzere olsaydınız, bu benim mülkümde hiç bir şeyi zerre miktar artırmazdı.

Ey kullarım! Eğer sizin öncekileriniz ve sonrakileriniz; insanların ve cinleriniz, sizden en fâcir (günahkâr) bir kimsenin kalbi üzere olsaydınız, bu benim mülkümden zerre kadar bir şey eksiltmezdi.

Ey kullarım! Eğer sizin öncekileriniz ve sonrakileriniz; insanların ve cinleriniz bir düzlükte toplanıp bana talepte bulunsaydınız, ben de her insana istediğini verseydim, bu, benim nezdimde olandan, iğnenin denize batırıldığı zaman meydana gelen eksilme kadar bir noksanlık ancak meydana getirirdi.

Ey kullarım! Bunlar sizin amelleriniz, onları sizin için sayıyorum. Sonra bunların karşılığını size vereceğim. Öyleyse sizden kim bir hayırla karşılaşırsa Allah'a hamd etsin. Kim de hayır değil de başka bir şey bulursa, kendinden başka bir şeyi kınamasın (başına geleni kendinden bilsin)."[8]

Bütün bunlar, Allah Teâlâ'nın şu sözü kapsamına girer:

[وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ * مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ * وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ * إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ] [سورة النجم الآيات: 1-4]

"Battığı zaman yıldıza andolsun ki, arkadaşınız (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- haktan) sapmadı ve azmadı. O (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-) hevâsına göre konuşmaz. O (Kur'an ve sünnet), vahyedilen vahiyden başka bir şey değildir."[9],[10]

[1] Nahl Sûresi: 44

[2] Buhârî, hadis no: 54, Müslim, hadis no: 1907/155

[3] Buhârî, hadis no: 6954. Müslim, hadis no: 2/225

[4] Müslim

[5] Müslim, hadis no: 233

[6] Buhârî, hadis no: 54, Müslim, hadis no: 1907/155

[7] Buhârî ve Müslim

[8] Müslim, Ebu Zer'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet etmiştir.

[9] Necm Sûresi: 3-4

[10] "Mecmû' Fetâvâ İbn-i Baz", c: 25, s: 58-61